

Monumentnummer*: 517424

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 10 augustus 2001
Kadaster deel/nr 82849/166

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Hoorn	Hoorn	Noord-Holland

Locatienaam	Locatieomschrijving
Hoorn	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Hoorn	D			6663

Omschrijving**

Omschrijving

Op U-vormig grondplan gebouwd SCHOOLGEBOUW, hoofdonderdeel van het complex voormalige HBS, bestaande uit een hoofdgedeelte (noord-zuid gericht) met haaks hierop links- en rechtsachter een zijvleugel. De noordvleugel ligt aan de J.D. Pollstraat en de langere zuidvleugel aan de Johan Messchaertstraat. Het gebouw is opgetrokken in rode machinale waalsteen in kruisverband met snijvoeg en telt twee bouwlagen onder een samengesteld dak met licht uitgezwenkte dakvoet en een dekking van leien (Maasdekking). Het dak van het hoofdgedeelte is voorzien van drie schoorstenen, het dak van de zuidvleugel heeft twee schoorstenen en op het dak van de noordvleugel staat één schoorsteen. Op het dak van het hoofdgedeelte en de zuidvleugel staan in totaal vijftien dakkapellen voorzien van twee gekoppelde vierruits draairamen en een glooiend schilddak gedekt met leien en bekroond door een piron. Het pand heeft vensters voorzien van hardstenen lekdorpels waaronder een omgaande cordonlijst van rode profielsteen. Ter hoogte van de tussen- en bovendorpels van de vensters worden de gevels verlevendigd door omgaande banden van kalksteen. De verdiepings- en zoldervloer worden gemarkeerd door rijke smeedijzeren muurankers. Het pand heeft diverse geveltoppen met een rolwerkachtige omlijsting in de vorm van kalkstenen voluten. De ontlastingsbogen boven de vensters zijn voorzien van kalkstenen boogstenen. Enkele kleinere vensters hebben kalkstenen lateien.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De symmetrische voorgevel (W) van het hoofdgedeelte is voorzien van hoekrisalieten met een geveltop als genoemd en een bredere middenrisaliet waarboven een boven het hoofddak uitstekend schilddak dat op de nokeinden bekroond wordt door een piron. De middenrisaliet heeft een terugliggende hoofdingang bestaande uit een via een hardstenen stoep van twee treden bereikbare dubbele paneeldeur omgeven door een korfboogvormige pui voorzien van roedenramen. De aan handgesmede duimgehengen afgehangen deur heeft een naald in de vorm van een Ionische pilaster en in elke deurhelft een zesruits raam. De entree wordt bekroond door een op twee zware consoles (met hoofd en bladmotief) uitkragende korfboog waarboven een natuurstenen cartouche omgeven door rijkgekruld bladwerk (vroeger voorzien van de naam "RIJKS HOOGERE BURGERSCHOOL). Het smalle risalerende geveldeel hierboven heeft een driedelig verdiepingsvenster met negenruits bovenlichten onder een gebogen fronton voorzien van bladwerk, ter hoogte van de zolder twee smalle vensters met zesruits bovenlichten, korfbogen en rolwerk in de boogvelden, en bovenaan een geveltop als genoemd met een blind ovaalvenster en een toppilaster, waarop een leeuw die een wapenschild draagt (met in reliëf een leeuw met pijlenbundel). Achter de geveltop bevindt zich een in het schilddak ingestoken zadeldak. Ter weerszijden van het risalerende middendeel heeft de middenrisaliet zowel op de begane grond als de eerste verdieping een kalkstenen kruisvenster met negenruits bovenlichten en een gebogen respectievelijk driehoekig kalkstenen fronton waarin een beeldhouwd kopje.

Links en rechts van de middenrisaliet bevinden zich op de begane grond en de eerste verdieping twee kruisvensters die voorzien zijn van negenruits bovenlichten en geflankeerd worden door een venster met negenruits bovenlicht. In de korfboogvelden van de kruisvensters is beeldhouwd rolwerk aangebracht. Ter hoogte van de kruisvensters staan op het voorschild vier dakkapellen als genoemd. De hoekrisalieten zijn identiek en hebben op de begane grond en de eerste verdieping een vergelijkbaar kruisvenster met eveneens aan weerskanten een venster met negenruits bovenlicht. De geveltoppen van de hoekrisalieten zijn voorzien van voluten en een driedelig venster met vierruits bovenlichten, waarboven een korfboog met decoratief rolwerk en een ovale nis.

De linkerzijgevel (N) van het hoofdgedeelte heeft links op de begane grond twee getoogde vensters met negenruits bovenlichten. Boven deze vensters bevindt zich een driezijdig uitgebouwde toren welke als traptoren fungeert en voorzien is van een zinkgedekt klokdak dat haaks staat op het zijschild van het hoofddak. Deze toren heeft op de eerste verdieping onderin het linker en rechter vlak een klein tweeruits glas-in-loodvenster, en bovenin het middelste vlak een dito venster. Ter hoogte van de zolderverdieping bevindt zich in elk van de drie vlakken een glas-in-loodvenster dat door twee horizontale roeden in drieën wordt gedeeld. Rechts van de toren staat op het dak boven de zijgevel een dakkapel.

De noordvleugel wordt met het hoofdgedeelte verbonden door een tussenpartij met een lager zadeldak dan het dak van het hoofdgedeelte en de noordvleugel. Door deze verlaging zijn de met voluten verfraaide geveltoppen zichtbaar van de achterzijde van de noordvleugel en van de westgevel van de noordvleugel. Het tussenlid heeft op de begane grond een korfboogvormig dubbelvenster met negenruits bovenlichten en op de eerste verdieping twee vensters met zesruits bovenlichten.

De noordgevel van de noordvleugel telt vier traveeën met in elke travee zowel op de begane grond als de eerste verdieping een driedelig venster met een dito korfboogvormig bovenlicht voorzien van een kleine roedenverdeling. Ter plaatse van de vensters zijn de twee omgaande cordonlijsten van rode profielsteen plaatselijk verhoogd. Iedere travee wordt bekroond door een tuitgevel voorzien van kalkstenen voluten en een ovaalvenster waarin glas-in-lood.

De rechterzijgevel (Z) van het hoofdgedeelte is op een dakkapel na gesloten. Rechts hiervan kan de zuidgevel van de zuidvleugel worden onderverdeeld in vier gevelvlakken, waarvan het linker uitgevoerd is als een risalerende topgevel met op de begane grond twee segmentboogvensters met negenruits bovenlicht en op de eerste verdieping een kruisvenster met dito bovenlichten en

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

daarboven een korfboog. De topgevel erboven is voorzien van een ovaal venster, voluten en een toppilaster. Het daaropvolgende gevelvlak telt op de begane grond vier kruisvensters met negenruits bovenlichten en korfbogen. Boven het linker venster bevindt zich een door een gebeeldhouwde monsterkop gedragen driezijdige erker met in ieder vlak een zesruits venster. Boven de erker bevinden zich twee gekoppelde zesruits vensters. De drie vensters rechts van de erker zijn identiek aan de vensters op de begane grond. Het derde gevelvlak heeft op de begane grond en de eerste verdieping een kruisvenster met negenruits bovenlicht, aan beide zijden geflankeerd door een enkel venster met negenruits bovenlicht. In de topgevel van deze travée bevindt zich een driedelig venster met vierruits bovenlichten. Het vierde gevelvlak telt zowel op de begane grond als op de eerste verdieping drie kruisvensters met negenruits bovenlichten. Het dakvlak boven het tweede en vierde gevelvlak telt twee respectievelijk één dakkapel.

De achtergevel (O) van het hoofdgedeelte heeft een sterk naar voren springende middenpartij met in het midden een risalerende topgevel geflankeerd door zijdelen voorzien van een plat dak omgeven door een gemetselde balustrade van rode profielsteen. In de risalerende topgevel bevindt zich een via een hardstenen trap van twee treden bereikbare ingang waarboven ter hoogte van het achterliggende trappenhuis een groot rondboogvenster opgebouwd uit meerdere rondboogramen met lichtgroen en wit glas-in-lood. Boven het venster bevindt zich in de topgevel een ovaalvenster met glas-in-lood. De flankerende zijdelen hebben zowel in de voorzijde als opzij op de parterre en de eerste verdieping twee kleine getoogde zesruits vensters. Ter weerszijden van de middenpartij is de achtergevel op de begane grond (door latere aanbouwen deels aan het oog onttrokken) voorzien van drie paar getoogde negenruits bovenlichten en op de eerste verdieping van drie paar smalle getoogde vensters met negenruits bovenlicht. Op het achterschild staan vier dakkapellen als voor. De achtergevel (Z) van de noordvleugel heeft op de begane grond vier getoogde dubbele paneeldeuren met in elke deurhelft twee ruiten boven elkaar. Boven de deuren bevinden zich halverwege de begane grond en de eerste verdieping vier driedelige korfboogvensters voorzien van negenruits bovenlichten. De eerste verdieping is op twee kleine getoogde zesruits vensters links in de gevel na gesloten. Bovenin de kopse oostgevel van de noordvleugel bevindt zich een smal venster. Verder is deze gevel eveneens gesloten. De achtergevel (N) van de zuidvleugel is links voorzien van een hoekrisaliet waarin zowel op de begane grond als de eerste verdieping een kruisvenster met negenruits bovenlichten en daarboven een korfboog. De hoekrisaliet heeft een afzonderlijk schilddak dat insteekt in het hoofddak. In het geveldeel rechts van de hoekrisaliet bevinden zich op de begane grond twee getoogde negenruits vensters, de een linksonder de ander rechtsboven. Boven deze vensters telt de eerste verdieping twee getoogde vensters met negenruits bovenlicht. Vervolgens heeft de gevel op zowel de begane grond als de eerste verdieping een kruisvenster met twee negenruits bovenlichten en ter weerszijden een venster met negenruits bovenlicht. Dit gevelgedeelte wordt bekroond door een topgevel met voluten en een driedelig venster voorzien van vierruits bovenlichten. Rechts hiervan zijn beide bouwlagen voorzien van drie paar smalle getoogde venstertjes met negenruits bovenlicht (de verdiepingsvensters zijn minder hoog). De kopse oostgevel van de zuidvleugel is op de latere doorbraak naar de nieuwbouw na gesloten.

Het interieur is gedeeltelijk oorspronkelijk bewaard gebleven en bevat onder meer een centrale hal met door rond- en korfbogen verbonden kalkstenen pijlers, (half)zuilen en pilasters, alle geplaatst op hardstenen postamenten, aansluitend een trappenhuis met een groot rondboogvenster (middenachter) voorzien van lichtgroen en wit glas-in-lood, een cassettenplafond en een uitwaaiende hardstenen bordestrap die zich splitst in twee armen en voorzien is van een gesmede leuning met krulmotieven, in diverse lokalen een omtimmerde plafondbalk rustend op twee door natuurstenen voluutconsole's gedragen houten sleutelstukken met een voluutvormig profiel, en zolders met beschoten gordingenkappen van Amerikaans grenen (de gordingen dragen kepers waarop een dakbeschot van liggende delen). Het tekenlokaal op de eerste verdieping (noordvleugel) heeft een met kraalschroten betimmerde kap voorzien van steekkappen en trekstangen. De laatste zijn aangebracht tussen geprofileerde balkeinden rustend op sleutelstukken en voluutconsole's als in de overige lokalen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegevens voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Waardering

Het schoolgebouw is van algemeen belang wegens cultuurhistorische en architectuurhistorische waarde als historisch-functioneel hoofdonderdeel van het schoolcomplex aan de Johan Messchaertstraat en als gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een HBS uit het eerste kwart van de 20ste eeuw, opgetrokken in een rijk gedetailleerde neorenaissancestijl.

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Onderwijs en wetenschap

Functie

Schoolgebouw

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument